

RIJKSINSTITUUT VOOR ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING

Openbare instelling opgericht bij de wet van 9 augustus 1963
Galileelaan 5/01 - 1210 Brussel

Dienst voor Geneeskundige Verzorging

NATIONALE COMMISSIE ARTSEN-ZIEKENFONDSEN

Nota NCAZ 2023/009

Brussel, 30 januari 2023

BETREFT: Het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde. Overeenkomst met het consortium LEIF-EOL

BIJLAGEN

Bijlage 1: ontwerp van overeenkomst

Bijlage 2: overzicht van de aantallen en uitgaven 2016 tot 2021

INHOUD VAN HET VOORSTEL

1. Wijziging van de juridische context

De vergoeding voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde wordt op dit ogenblik geregeld door de volgende juridische instrumenten:

1° Het Koninklijk besluit van 7 maart 2013 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder een tegemoetkoming van de verplichte verzekering geneeskundige verzorging en uitkeringen mag worden verleend voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde

2° De overeenkomst tussen het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het RIZIV en het consortium dat bestaat uit de vzw LEIF (levenseinde informatieforum) en het forum EOL (end-of-life) voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde goedgekeurd door het Verzekeringscomité op 17 maart 2014

Het huidige “experimenteel” financieringsmodel is gebaseerd op artikel 56 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (GVU-Wet). Om dit financieringsmodel te bestendigen heeft artikel 79 van de Wet van 18 mei 2022 houdende diverse dringende bepalingen inzake gezondheid een punt 31° toegevoegd in de lijst van geneeskundige verstrekkingen van artikel 34 GVU-Wet, luidend als volgt:

“**31°** het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde.”

Sindsdien is het mogelijk om een overeenkomst te sluiten tussen het Verzekeringscomité en het consortium LEIF-EOL op basis van art. 22, 6bis GVVU-Wet:

“Art. 22. Het Verzekeringscomité:

...

6°bis sluit, op voorstel van de betrokken overeenkomsten- en akkoordencommissie, met de verplegingsinrichtingen of de andere zorgverleners overeenkomsten betreffende de verstrekkingen bedoeld in artikel 34.

Deze overeenkomsten leggen de vergoeding en de kwantitatieve en de kwalitatieve uitvoeringsvoorwaarden vast met betrekking tot de toepassing van de bestaande of nog in te voeren innoverende en nieuwe technieken en met betrekking tot complexe, multidisciplinaire en/of dure verstrekkingen, op voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan de erkennings- en programmatienormen.

De ontwerpen van overeenkomsten worden eveneens meegedeeld aan de in artikel 17, tweede lid, 6° bedoelde begrotings- en financieel adviseur.”

Het verlenen van een advies in het kader van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde is een complexe verstrekking in die zin dat zij moet worden verleend door artsen met kennis van zaken die een opleiding hebben gevolgd, die zich houden aan de vereisten van de wet betreffende de euthanasie van 28 mei 2002. Het Consortium LEIF-EOL organiseert, faciliteert, controleert en betaalt. Het Consortium, meer bepaald,:

- stelt een comité in van 12 artsen waarin de verschillende levensbeschouwelijke opvattingen inzake menswaardig levenseinde zijn vertegenwoordigd dat de aanvragen tot toevoeging aan en schrapping van de lijst van geraadpleegde artsen ontvangt en beoordeelt;
- richt opleidingen in betreffende de praktijk van euthanasie en beslissingen bij het levenseinde en de mogelijkheden van palliatieve zorg;
- organiseert op regelmatige basis collegiale intervisies en relevante bijscholingen
- bewerkstelligt de contacten tussen de behandelende artsen en de geraadpleegde artsen;
- voorziet in (telefonische) ondersteuning en advies;
- betaalt een honorarium aan de geraadpleegde artsen die een advies hebben uitgebracht en een geanonimiseerd verslag hebben overhandigd

De bepalingen die voordien in het Koninklijk besluit werden voorzien en in de overeenkomst “art. 56” worden nu samengenomen en voorzien in de nieuwe overeenkomst “22, 6°bis”.

Het juridisch kader verandert dus, maar welke zaken veranderen?

- Bij de beoordeling van aanvragen tot toevoeging op de lijst van geraadpleegde artsen, wordt voortaan gefocust op de gevolgde opleidingen en niet meer op de evenwaardig verworven kennis. In 2014 was dit relevant, maar voor nieuwe aanvragen is een kwaliteitsvolle opleiding onmisbaar (art. 1, eerste lid, 2° en bijlage 1 bij de overeenkomst: huishoudelijk reglement, gestandaardiseerd aanvraagformulier).
- Een jaarlijkse indexering is voorzien, na beslissing van de Nationale commissie artsen-ziekenfondsen (art. 8, § 3).
- Het RIZIV zal om de twee maand betalen, op basis van een factuur, in plaats van jaarlijks een voorschot te betalen, gevolgd door de vereffening van het saldo (art. 9, § 1)
- Een gedetailleerd schriftelijk rapport zal opgesteld worden om de twee jaar in plaats van jaarlijks (art. 10).

2. Overgangsbepalingen

Bij het afsluiten van de nieuwe overeenkomst zijn er twee bijkomende punten die nog dienen geregeld te worden:

1. De overeenkomst tussen het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het RIZIV en het consortium LEIF-EOL van 17 maart 2014 nam een einde op 1 april 2019, ingevolge de vijfjarige geldigheidstermijn van deze overeenkomst. Dit is echter onopgemerkt voorbij gegaan. Beide partijen hebben de overeenkomst stilzwijgend voortgezet. Omwille van de rechtszekerheid wensen we dit juridisch vacuum alsnog te overbruggen via een overgangsbepaling in de nieuwe conventie die de vorige overeenkomst doet verderlopen tussen 1 april 2019 en 1 januari 2023 (art. 16, 1°)
2. Zoals blijkt uit de bijlage 3 bij deze nota, sleept het consortium tot op vandaag een structureel tekort met zich mee dat werd opgebouwd vanaf 2017. De jaarlijkse toegekende gesloten enveloppe bleek verschillende malen onvoldoende te zijn omdat het aantal verleende adviezen te laag werd ingeschat (1600 adviezen per jaar). Dit was het geval in 2019 (1787 betaalde adviezen) en in 2021 (1907 betaalde adviezen). Om dit tekort weg te werken kan een eenmalig bedrag worden toegekend van 124.000 euro (art. 16, 2°)

MOTIVERING:

Verlaten van het tijdelijke, “experimentele” karakter van deze financiering via art. 56 Gvu-Wet.

Betere budgettaire opvolging, in functie van de realiteiten van het terrein, wordt mogelijk gemaakt door het volledige budget, in één rubriek binnen de doelstelling te plaatsen. Het structureel tekort, opgebouwd over de laatste jaren wordt weggewerkt.

Er wordt gevolg gegeven aan artikel 79 van de wet van 18 mei 2022 houdende diverse dringende bepalingen inzake gezondheid, die het advies kwalificeert als geneeskundige verstrekking.

BUDGETTAIRE WEERSLAG

1° Honorarium voor het verlenen van het medisch advies inzake levenseinde

Het voorziene budget 2023 in prijzen 1/1/2022 met betrekking tot LEIF-artsen was verdeeld over 2 rubrieken voor een budget van 283 duizend euro in de rubriek “1 h) – Artsen – honoraria buiten nomenclatuur” binnen doelstelling en voor een budget van 75 duizend euro in project 86 in artikel 56-22 buiten doelstelling. Door het budget van 75 duizend euro uit artikel 56-22 buiten doelstelling te verschuiven naar rubriek “1 h) – Artsen – honoraria buiten nomenclatuur” binnen doelstelling bevindt het gehele budget zich voortaan slechts in 1 rubriek (zie nota CGV 2022_262, p. 9). In 2023 is er een budget beschikbaar van 387 duizend euro in prijzen 2023 binnen doelstelling (zie nota CGV 2022_263, p. 14).

Evolutie van het aantal betaalde adviezen (zie bijlage 3 bij deze nota):

2017: 1436

2018: 1449

2019: 1787

2020: 1543

2021: 1907

2022: 1960 (infos récentes du consortium)

Een aantal van 1960 adviezen in 2022 stemt overeen met een toename van 2,8 % t.o.v. 2021. Indien we hetzelfde groeicijfer hanteren zou dat voor 2023 komen op een aantal van 2015 adviezen. Over de laatste jaren, zonder het coronajaar 2020 mee te rekenen, zien we bovendien een afplating van de groeicurve.

Dit betekent dat voor 387 duizend euro, 2015 adviezen kunnen worden gefinancierd aan 192 euro per advies.

2° Afbouw van het structureel financieel tekort (overgangsmaatregel).

Het bedrag van 124 duizend euro dat éénmalig wordt toegekend kan worden gefinancierd door gebruik te maken van de helft van het beschikbare bedrag van 248 duizend euro voor 2023, zijnde 124 duizend euro, voorzien voor de maatregel "Uitvoeren euthanasie door behandelende arts + registratieformulier" in de rubriek "1 h) – Artsen – honoraria buiten nomenclatuur" binnen doelstelling (zie nota CGV 2022_262, p.14). Deze maatregel zal in geen geval in werking kunnen treden vóór 1/7/2023, omdat het koninklijk besluit nog moet worden opgesteld en genomen.

ADMINISTRATIEVE WEERSLAG

PROCEDURE

Wettelijke basis: Art. 22, 6°bis GVU-Wet

OPDRACHT VAN DE NATIONALE COMMISSIE ARTSEN-ZIEKENFONDSEN

De Nationale commissie artsen-ziekenfondsen wordt verzocht zich uit te spreken over de overeenkomst in bijlage 1.

**OVEREENKOMST TUSSEN HET COMITÉ VAN DE VERZEKERING VOOR
GENEESKUNDIGE VERZORGING VAN HET RIZIV EN HET CONSORTIUM DAT
BESTAAT UIT DE vzw LEIF (LevenEinde informatieForum) EN HET FORUM EOL (End-Of-
Life) VOOR HET VERSTREKKEN VAN MEDISCH ADVIES NAAR AANLEIDING VAN EEN
INDIVIDUEEL VERZOEK VOOR EEN ZELFGEKOZEN LEVENSEINDE**

Tussen enerzijds,

het consortium dat bestaat uit de vzw LEIF (LevensEinde InformatieForum) en het forum End-Of-Life, dat deel uitmaakt van de asbl Association pour le Droit de Mourir dans la Dignité, hierna eerste contractant genoemd,

en

anderzijds,

het Comité van de Verzekering voor Geneeskundige Verzorging van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), dat namens en voor rekening van dat instituut optreedt, vertegenwoordigd door zijn voorzitter, Mevr. A. Kirsch en de Leidend ambtenaar van de dienst Geneeskundige verzorging van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, de heer M. Daubie, hierna tweede contractant genoemd,

wordt krachtens de artikelen 22, 6°bis en 34, eerste lid, 31°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, artikel 11bis van de wet van 22 augustus 2002 “betreffende de rechten van de patiënt”, artikelen 2 en 7 van de wet van 14 juni 2002 “betreffende de palliatieve zorg”, artikelen 3, §§ 2, 3° en 3,1° en 4, § 2, 1° van de wet van 28 mei 2002 “betreffende de euthanasie”, het volgende overeengekomen :

ALGEMENE DOELSTELLING

Artikel 1.

In deze overeenkomst worden tussen de contractanten de voorwaarden vastgelegd waaronder de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen een financiële bijdrage toekent voor:

1° de ondersteuning van de werking van de eerste contractant die kan beschikken over een eigen secretariaat om alle werkzaamheden in het kader van de overeenkomst te centraliseren en te ondersteunen;

en

2° het honoreren van het verstrekken van medisch advies, naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde, door artsen die, na het volgen van een opleiding, geselecteerd worden om de behandelend artsen te ondersteunen. Hierna worden zij “geraadpleegde artsen” genoemd.

HET COMITÉ

Artikel 3.

§ 1. Een Comité wordt ingesteld bij de eerste contractant.

§ 2. Dit Comité:

1° ontvangt en beoordeelt de individuele aanvragen van artsen tot inschrijving op de lijst van geraadpleegde artsen, bedoeld in art. 4, § 3, die door de eerste contractant wordt bijgehouden. De aanvraag houdende verzoek tot inschrijving wordt schriftelijk ingediend en is gemotiveerd;

2° ontvangt en beoordeelt de aanvragen van de eerste contractant om een arts van de lijst van geraadpleegde artsen, bedoeld in art. 4, § 3, te schrappen in het geval dat de eerste contractant oordeelt dat de bepalingen van het individueel contract, bedoeld in art. 4, niet worden nageleefd. De aanvraag houdende verzoek tot schrapping wordt schriftelijk ingediend en is gemotiveerd;

3° ontvangt en registreert de individuele aanvragen van artsen om uitschrijving van de lijst van geraadpleegde artsen, bedoeld in art. 4, § 3.

Het Comité stelt een huishoudelijk reglement op dat door de tweede contractant wordt goedgekeurd en waarin de voorwaarden en de procedures worden omschreven voor de beoordeling van de in het vorige lid, onder 1° en 2°, bedoelde aanvragen. Het reglement wordt als bijlage 3 toegevoegd aan deze overeenkomst.

Het Comité stelt de eerste contractant onmiddellijk in kennis van alle gegevens die een aanpassing van de lijst van geraadpleegde artsen teweeg brengen.

§ 3. Het Comité telt twaalf leden die allen de hoedanigheid van arts hebben. De verschillende levensbeschouwelijke opvattingen inzake menswaardig levenseinde worden op evenwichtige wijze vertegenwoordigd en vertolkt in het comité. Zes leden worden aangeduid door de eerste contractant. Drie leden worden aangeduid door de koepelorganisaties van de federaties voor palliatieve zorg : één lid voor de koepelorganisatie actief respectievelijk in het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Drie leden worden aangeduid door de representatieve artsenorganisaties. Deze aanduiding is evenredig met hun vertegenwoordiging binnen de organen van RIZIV.

DE GERAADPLEEGDE ARTSEN

Artikel 4.

§ 1. De eerste contractant sluit een individueel contract af met elke geraadpleegde arts die, na de beoordeling bedoeld in artikel 3, § 2, 1°, door het comité geschikt wordt bevonden om advies te verlenen.

Dat contract bevat het deontologisch en ethisch kader binnen dewelke het wordt afgesloten. Het contract vermeldt de beschikbaarheid van de geraadpleegde arts voor het uitvoeren van de adviezen, beschrijft de werkprocedures, bepaalt de termijnen binnen dewelke het verslag betreffende een advies wordt meegedeeld en herneemt tevens de voor de geraadpleegde arts relevante bepalingen en modaliteiten opgenomen in deze overeenkomst. Tevens wordt een bepaling opgenomen die stelt dat een uitschrijving van de lijst zoals voorzien in artikel 3, § 2, 2°, het individueel contract met onmiddellijke ingang beëindigt.

Het model van contract wordt toegevoegd in bijlage 1 bij deze overeenkomst.

§ 2. De eerste contractant evalueert de uitvoering van de individuele contracten die zij afsluit met geraadpleegde artsen en dient weloverwogen de aanvragen in bedoeld in artikel 3, § 2, 2° ;

§ 3. De eerste contractant houdt een up-to-date bijgewerkte lijst bij van geraadpleegde artsen waarop behandelende artsen via hem een beroep kunnen doen. Deze lijst wordt permanent bijgewerkt op basis van de gegevens bedoeld in 3, § 2. Deze lijst wordt ter beschikking gesteld van het RIZIV;

§ 4. Voordat het contact tussen de behandelend arts en de geraadpleegde arts wordt gelegd, gaat de eerste contractant na of de behandelend arts die de aanvraag om advies heeft gedaan, wel degelijk de regels van artikel 6 heeft nageleefd.

DE ADVIEZEN

Artikel 5.

Onder de in deze overeenkomst bedoelde adviezen wordt verstaan de raadpleging verleend door een arts, zoals bedoeld in artikel 3, § 2, 3°, en § 3, 1°, en artikel 4, § 2, 1°, van de wet betreffende de euthanasie van 28 mei 2002, naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelf gekozen levenseinde.

Artikel 6.

De adviezen ten behoeve van individuele patiënten worden door de behandelende arts rechtstreeks aangevraagd bij de eerste contractant. De behandelende arts pleegt daarover voorafgaand overleg met zijn patiënt. Ter gelegenheid van zijn aanvraag deelt de behandelende arts, naast alle nuttige identificatiegegevens van de betrokken patiënt, mee of er eerder reeds gelijkaardige adviezen werden aangevraagd.

Teneinde het gevraagde advies te verlenen bewerkstelligt de eerste contractant het contact tussen de behandelende arts en een geraadpleegde arts. De behandelende arts draagt er zorg voor dat het medisch dossier van de betrokken patiënt, hetwelke alle nuttige gegevens

bevat welke relevant zijn in functie van het te verlenen advies, ter beschikking wordt gesteld van de geraadpleegde arts.

De eerste contractant houdt een register bij waarin alle aanvragen om advies, bedoeld in artikel 3, worden geregistreerd.

Artikel 7.

De geraadpleegde arts geeft het gevraagde advies binnen een redelijke termijn, waarbij hij rekening houdt met de ernst van de algemene toestand van de patiënt en de graad van hoogdringendheid zoals die hem ter gelegenheid van de aanvraag voor advies werden meegedeeld. Hij vergewist zich bij het begin van zijn werkzaamheden dat de patiënt voldoende geïnformeerd is over de draagwijdte en het doel van zijn tussenkomst en verduidelijkt aan de patiënt in voorkomend geval verder zijn opdracht. Hij deelt binnen de contractueel vastgelegde termijn het schriftelijk verslag met zijn bevindingen en aanbevelingen mee aan de behandelende arts.

Een volledig geanonimiseerd exemplaar van datzelfde verslag wordt door de geraadpleegde arts gewaarmerkt en meegedeeld aan de eerste contractant, samen met een gestandaardiseerde set van data, nodig voor het opstellen van de in artikel 10 bedoelde rapportage door de eerste contractant.

De inhoud en vorm van de gestandaardiseerde set van data worden voorgesteld door de eerste contractant en goedgekeurd door het Verzekeringscomité en toegevoegd in bijlage 2 bij deze overeenkomst. De waarmerking van het volledig geanonimiseerd exemplaar van het verslag heeft de vorm van een verklaring op erewoord.

Het geanonimiseerd exemplaar van het verslag en de honorariumstaat gelden als aanvraag en als overtuigingsstuk voor de uitbetaling door de eerste contractant van het honorarium aan de geraadpleegde arts. Deze stukken worden ter beschikking gehouden van het RIZIV met het oog op mogelijke controles op een relevant en een efficiënt gebruik van de tegemoetkomingen.

De eerste contractant ziet erop toe dat de geraadpleegde arts de regels voor het beantwoorden van de aanvraag om advies, bedoeld in dit artikel, naleeft en staat in voor de uitbetaling van de honoraria.

HONORARIUM EN BETALINGSMODALITEITEN
--

Artikel 8.

§ 1. Per patiënt waarvoor een advies wordt verleend volgens de bepalingen in deze overeenkomst, wordt een bedrag van 192 euro toegekend als honorarium voor de geraadpleegde arts.

Het betreft een honorarium dat alle kosten dekt, ook de verplaatsingskosten. Op generlei wijze kunnen aan de patiënten bijkomende kosten, honoraria of toeslagen worden aangerekend in het kader van het verlenen van de adviezen.

§ 2. Het is de eerste contractant toegestaan om op dit honorarium een overhead in te houden van ten hoogste 6,25 % als bijdrage voor kosten verbonden aan de werking van het secretariaat van de eerste contractant.

§ 3. Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt in de partiële begrotingsdoelstelling met betrekking tot de artsenhonoraria van 2023 een bedrag voorzien van 387.000 euro, wat overeenstemt met 2015 adviezen per jaar.

De Nationale commissie artsen-ziekenfondsen beslist jaarlijks vóór 31/12 over het al dan niet indexeren van het honorarium vermeld in § 1, volgens een index die hoger of lager is dan de gezondheidsindex.

Artikel 9.

§ 1. De eerste contractant bezorgt tweemaandelijks de financiële bewijsstukken aan de tweede contractant met het oog op de vergoeding van de uitgebrachte adviezen die conform zijn aan de bepalingen van deze overeenkomst.

Het op te sturen bewijsstuk bestaat uit een tabel waarin per advies de volgende zaken worden vermeld: een verwijzing naar het dossier, de naam van de erkende adviserende arts, de behandelende aanvragende arts met RIZIV-nummer, de datum van de aanmelding, de datum van het verslag of van het consult, het geslacht en de geboortedatum van de patiënt, de pathologie, de aard van het advies en de toelating voor betaling of de effectieve datum van de betaling.

§ 2. Binnen de 30 dagen na de ontvangst van de financiële bewijsstukken en na controle ervan, maakt de tweede contractant het overeenkomstige bedrag over op het hiernagaaende rekeningnummer van de eerste contractant met de volgende kenmerken:

Betaling: BE16 9731 4192 4774

Kenmerk: adviezen + periode (vb.: 01-02/2023)

§ 3. De eerste contractant stort de ontvangen bedragen door aan de geraadpleegde arts.

RAPPORTERING

Artikel 10.

§ 1. Om de twee jaar bezorgt de eerste contractant een gedetailleerd schriftelijk rapport aan de ministers van Justitie, van Sociale Zaken en van Volksgezondheid en aan de tweede contractant. Dat rapport moet minstens handelen over:

1° de werking van de eerste contractant en de ontwikkelde activiteiten die hierna worden opgesomd;

2° de andere activiteiten en initiatieven;

3° het aantal geraadpleegde artsen die samenwerken met de inrichtende macht, alsook hun kwalificatie;

4° het aantal aanvragen om advies en voor welke types van individuele medische keuze de aanvraag om een menswaardig levenseinde wordt gedaan;

5° de leeftijd en het geslacht van de patiënten voor wie een advies wordt gevraagd;

6° de aard, de etiologie en de symptomen van de aandoening waarvoor het advies wordt gevraagd;

7° de aard van de beslissing tot levensbeëindiging, die volgt op het advies en de gevolgen die daaraan zijn verbonden voor zover de inrichtende macht over de informatie beschikt.

In dat rapport worden de werkzaamheden over meerdere jaren geëvalueerd en moet een analyse zijn opgenomen van de evolutie en de tendensen inzake de beslissingen voor een zelfgekozen levenseinde die in de loop van die periode zijn genomen. Dat rapport kan ook een luik “aanbevelingen” omvatten ten behoeve van de organen van de verplichte verzekering met het oog op een verdere optimalisering van de verdediging van de individuele medische keuzes voor een menswaardig levenseinde.

§2. Het eerste rapport van dit type wordt ingediend in de loop van het eerste trimester dat volgt op de datum van de tweede verjaardag van de overeenkomst.

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 11.

Deze overeenkomst zal worden uitgevoerd met inachtneming van de bepalingen van de medische plichtenleer en onder strikte naleving van de wet van de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. De vrije wil en keuze van de patiënt zal daarbij steeds gevrijwaard en geëerbiedigd worden.

Artikel 12.

Onverminderd de bevoegdheid van de Orde der Artsen inzake toezicht op de naleving van de medische plichtenleer, wordt de naleving van de bepalingen en voorwaarden van de overeenkomst gecontroleerd door de Artsen-inspecteurs van de Dienst voor Geneeskundige Evaluatie en Controle van het RIZIV in het kader van hun wettelijke opdracht.

Artikel 13.

Elk geschil betreffende deze overeenkomst behoort tot de exclusieve bevoegdheid van de rechtbanken van Brussel.

Artikel 14.

De bijlagen bij deze overeenkomst maakt er integraal deel van uit, binnen de grenzen die door de artikelen van de overeenkomst zijn vastgelegd.

GELDIGHEIDSDUUR VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 15.

§ 1. Deze overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2023 en wordt afgesloten voor onbepaalde duur. Ze kan door alle partijen worden beëindigd mits inachtneming van een opzeggingstermijn van 6 maanden die ingaat op de eerste dag van de maand volgend op de datum van verzending van de aangetekende brief.

§ 2. Als één van de contractanten zijn verplichtingen in het kader van de overeenkomst niet nakomt, kan de andere contractant zijn verplichtingen opschorten of de overeenkomst beëindigen. De opschorting of beëindiging van de overeenkomst wordt per aangetekend schrijven bekendgemaakt. Onverminderd het feit dat de eerste contractant uit meerdere verenigingen zonder winstoogmerk kan bestaan, moet zij de overeenkomst *in solidum* uitvoeren. De beëindiging heeft uitwerking ten vroegste op de eerste dag van de vierde maand die volgt op de postdatum van het aangetekend schrijven.

§ 3. De overeenkomst wordt van rechtswege beëindigd in geval van ontbinding van de vzw of één van de vzw's die samen de eerste contractant vormen.

OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 16.

De overeenkomst tussen het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het riziv en het consortium dat bestaat uit de vzw LEIF (levenseinde informatieforum) en het forum EOL (end-of-life) voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde goedgekeurd door het Verzekeringscomité op 17 maart 2014 wordt opgeheven met ingang van 1 januari 2023, met dien verstande dat:

1° zij wordt verlengd van 1 april 2019 tot en met 31 december 2022 zodat de vacuum periode, ontstaan na afloop van de vijfjarige geldigheidstermijn, bedoeld in artikel 8.1. van die overeenkomst, op geldige wijze wordt overbrugd en aldus in overeenstemming wordt gebracht met de werkelijke toestand op het terrein;

2° in uitvoering van artikel 6.3. van die overeenkomst, de eerste contractant, ten laatste op 1 maart 2023, zijn definitieve afrekening op basis van de ereloonstaten en van het beknopt verslag indient en de tweede contractant het saldo voor het jaar 2022, ten belope van 72.750 euro, ten laatste op 15 maart 2023 betaalt.

3° de tweede contractant een eenmalige vergoeding van maximaal 123.000 euro zal toekennen aan de eerste contractant zodat deze de achterstallige honoraria, veroorzaakt door de te lage inschatting van het werkelijke aantal uitgebrachte adviezen van de geraadpleegde artsen tijdens de voorbije jaren te kunnen uitbetalen, op basis van de definitieve afrekening.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 17.

De tweede contractant zal de nodige stappen ondernemen om het Koninklijk besluit van 7 maart 2013 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder een tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen mag worden verleend voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde zal worden op te heffen met ingang van 1 januari 2023.

Opgemaakt in twee originele exemplaren te Brussel op,

De eerste contractant vertegenwoordigd
door

Het Verzekeringscomité van het RIZIV
vertegenwoordigd door,

Prof. dr Wim Distelmans
Président vzw LEIF

J. Coenegrachts
De Leidend ambtenaar,

Bijlage 1 bij de overeenkomst tussent het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het RIZIV en het consortium dat bestaat uit de vzw LEIF (LevenEinde informatieForum) en het forum EOL (End-Of-Life)voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde

**Huishoudelijk reglement van het comité
ingesteld bij het “consortium LEIF-EOL”**

Co-voorzitters

Artikel 1. Onder de 12 leden van het comité worden 2 co-voorzitters verkozen voor de duur van de overeenkomst tussen het consortium LEIF-EOL en het RIZIV. Eén of beide co-voorzitters zitten de vergadering volgens hun wijsheid voor. Bij afwezigheid van beide co-voorzitters worden de vergaderingen voorgezeten door het oudste aanwezige lid van het comité.

Leden

Artikel 2. Elk lid kan zich bij afwezigheid laten vervangen door een plaatsvervanger die dan stemgerechtigd is.

Co-secretarissen

Artikel 3. Door het consortium LEIF-EOL worden 2 co-secretarissen zonder stemrecht toegevoegd aan de vergaderingen van het comité.

Ze staan de vergadering bij door te zorgen voor de uitnodigingen, de notulen, de lijst van de goedgekeurde geraadpleegde artsen en deze bij te werken, het aanbrengen van de individuele aanvragen van artsen om inschrijving op de lijst of uitschrijving ervan, het aanbrengen van de aanvragen van het consortium LEIF-EOL om een geraadpleegde arts van de lijst te schrappen, het toezicht op de administratieve werkzaamheden en verplichtingen van het consortium LEIF-EOL zoals bepaald in de overeenkomst tussen het Verzekeringscomité en het consortium LEIF-EOL.

Bijeenroeping

Artikel 4. Het comité komt samen op uitnodiging van de co-voorzitters, hetzij schriftelijk of per e-mail. De uitnodigingen voor de vergadering alsook de documenten worden elektronisch of per post verzonden ten laatste vier werkdagen voor de datum van de vergadering. De co-voorzitters maken in september en maart een voorstel op tot vergadermomenten in het voorliggend semester.

Zetel

Artikel 5. De vergaderingen worden gehouden te Saintelette 17, 1000 Brussel, tenzij dit anders door de leden wordt bepaald.

Agenda

Artikel 6. De agenda van de vergaderingen wordt vastgesteld door de co-voorzitters en wordt opgenomen in de uitnodigingsmail.

Elk lid kan bijkomende agendapunten laten agenderen door deze via mail naar de co-voorzitters te zenden.

Alleen de aangelegenheden welke op de agenda zijn ingeschreven worden besproken.

De lijst van geraadpleegde artsen

Artikel 7. Het comité is belast met de ontvangst en de beoordeling van de individuele aanvragen van artsen tot inschrijving op de lijst van geraadpleegde artsen waarop de behandelende artsen via het consortium LEIF-EOL een beroep kunnen doen.

De beoordeling van de individuele aanvragen van artsen tot inschrijving op de lijst gebeurt aan de hand van een gestandaardiseerd aanvraagformulier (in bijlage) vergezeld van het ondertekend individueel contract. Het aanvraagformulier includeert expliciet:

- a) de bereidheid tot verplichte deelname aan minstens twee collegiale intervisies per jaar en relevante bijscholing;
- b) dat de aanvrager in eer en geweten ijvert voor een waardig levenseinde met absoluut respect voor de individuele wil van de ongeneeslijke patiënt, en dat hij daarbij alle mogelijke medische beslissingen rond een waardig levenseinde in beschouwing neemt.

Artikel 8. Het comité ontvangt en beoordeelt de schriftelijke en gemotiveerde aanvragen van het consortium LEIF-EOL om een geraadpleegde arts van de lijst te schrappen, indien het consortium LEIF-EOL oordeelt dat de bepalingen van het individueel contract niet zijn nageleefd.

Het comité ontvangt en registreert de individuele aanvragen van artsen tot uitschrijving van de lijst.

Het comité brengt het consortium LEIF-EOL via de co-secretarissen onmiddellijk op de hoogte van alle gegevens die een aanpassing van de lijst teweegbrengen.

Stemmingen

Artikel 9. De beslissingen van het comité i.v.m. de samenstelling van de lijst van geraadpleegde artsen of aanpassingen van het huishoudelijk reglement worden genomen bij gewone meerderheid van de leden die aan de stemming deelnemen, waarbij geen rekening wordt gehouden met de onthoudingen.

Bij gelijkheid van stemmen wordt het voorstel verworpen.

In geval van hoogdringendheid kan er een schriftelijke of elektronische procedure plaats hebben voor de stemming. In dat geval worden de agendapunten via e-mail naar alle leden gestuurd. Aan alle leden wordt verzocht hun advies (positief of negatief) binnen een termijn van vijf werkdagen per kerend e-mail bericht terug te zenden naar de co-voorzitters.

Notulen

Artikel 10. Na akkoord door de co-voorzitters wordt het ontwerp van de notulen binnen de dertig werkdagen en in principe voor de vergadering die volgt op die waarover de notulen gaan, in het Frans en in het Nederlands, aan de leden verstuurd.

Het ontwerp van de notulen van een vergadering wordt op de volgende vergadering geagendeerd en ter goedkeuring voorgelegd.

**Aanvraag om deel uit te maken van de lijst van geraadpleegde artsen
in het kader van de wet van 28 mei 2002.**

Na het lezen van het individueel contract vraagt ondergetekende deel uit te maken van de lijst van geraadpleegde artsen zoals bepaald in het KB van 7 maart 2013.

Gegevens van de aanvragende arts:

Naam

Hoedanigheid

Adresgegevens

Riziv-nr

Motivatie van deze aanvraag:

De gevolgde opleiding die relevant is om tegemoet te komen aan de vereisten zoals gevraagd in het individueel contract:

LEIFartsen opleiding

andere:

Aankruisen:

gaat akkoord met de werkingsprocedure zoals aangegeven in het contract

eerbiedigt en vrijwaart de vrije wil en de keuze van de patiënt

engageert zich tot het volgen van de continue vorming: collegiale intervisies en relevante bijscholing

heeft kennis genomen van het individueel contract en stuurt dit ondertekend mee in bijlage

heeft kennis genomen van het KB van 7 maart 2013

Datum van aanvraag, handtekening en stempel.

Bijlage 2 bij de overeenkomst tussent het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het RIZIV en het consortium dat bestaat uit de vzw LEIF (LevenEinde informatieForum) en het forum EOL (End-Of-Life) voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde

Model van het individueel contract:

Tussen de eerste contractant "het consortium vzw LEIF en het forum EOL van de vzw ADMD", hierna LEIF-EOL genoemd

en

Dr XXXX

wordt overeengekomen dat:

Dr XXX deel uitmaakt van de lijst artsen die, op vraag aan LEIF-EOL door de behandelend arts een verplicht advies verstrekken naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde.

Onverminderd de bevoegdheid van de Orde van Artsen inzake toezicht op de naleving van de medische plichtenleer, wordt het toezicht op de naleving van de bepalingen en voorwaarden van dit contract waargenomen door de artsen-inspecteurs van de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle van het RIZIV in het kader van hun wettelijke opdracht.

LEIF-EOL verbindt er zich toe:

- het contact tussen Dr XXX en de behandelend arts te bewerkstelligen en de behandelend arts er op attent te maken om alle nuttige dossiergegevens voor het te verlenen advies zo snel mogelijk te overhandigen aan de geraadpleegde arts;
- het honorarium uit te betalen voor het geleverde advies door Dr XXX, mits deze de contractuele voorwaarden heeft vervuld en een geanonimiseerd verslag heeft overhandigd. Het honorarium bedraagt 192 € voor 2023. Dit bedrag is aanpasbaar aan de evolutie van de gezondheidsindex;
- een opleiding in te richten betreffende de praktijk van euthanasie en beslissingen bij het levenseinde en de mogelijkheden van palliatieve zorg alsook collegiale intervisies op regelmatige basis zoals bepaald in het huishoudelijk reglement;
- op regelmatige basis relevante bijscholingen te voorzien zoals: studiedagen, symposia, studiereizen;
- d.m.v. experts in te staan voor (telefonische) ondersteuning en advies;
- relevante informatie ter beschikking te stellen zoals de uitgave van brochures, boeken.

Dr XXX verbindt er zich toe:

- een opleiding te hebben gevolgd betreffende de praktijk van euthanasie en beslissingen bij het levenseinde en de mogelijkheden van palliatieve zorg alsook deel te nemen aan de collegiale intervisies zoals bepaald in het huishoudelijk reglement;
- het gevraagde advies binnen een redelijke termijn te geven afhankelijk van de ernst van de algemene toestand van de patiënt en de graad van hoogdringendheid zoals die hem ter gelegenheid van de aanvraag voor advies werd meegedeeld;
- zich bij het begin van zijn werkzaamheden te vergewissen dat de patiënt voldoende geïnformeerd is over de draagwijdte en het doel van zijn tussenkomst en verduidelijkt in voorkomend geval verder zijn opdracht;
- binnen de een redelijke termijn, te bepalen in overeenstemming met de behandelend arts, het schriftelijk verslag met zijn bevindingen en aanbevelingen aan de behandelende arts mee te delen;
- tegelijk een volledig geanonimiseerd exemplaar van het verslag aan LEIF-EOL te overhandigen.
- aan de patiënt op generlei wijze bijkomende kosten, honoraria of toeslagen aan te rekenen.

Mits niet naleven van dit contract zal Dr XXX uitgeschreven worden van de lijst en wordt het contract met onmiddellijke ingang beëindigd.

Te allen tijde kan Dr XXX zich met onmiddellijke ingang laten uitschrijven van de lijst van artsen.

Opgemaakt in 2 exemplaren te

Voor LEIF-EOL

Dr XXXX

De eerste contractant vertegenwoordigd door

Het Verzekeringscomité van het RIZIV vertegenwoordigd door,

Prof. dr Wim Distelmans
Président vzw LEIF

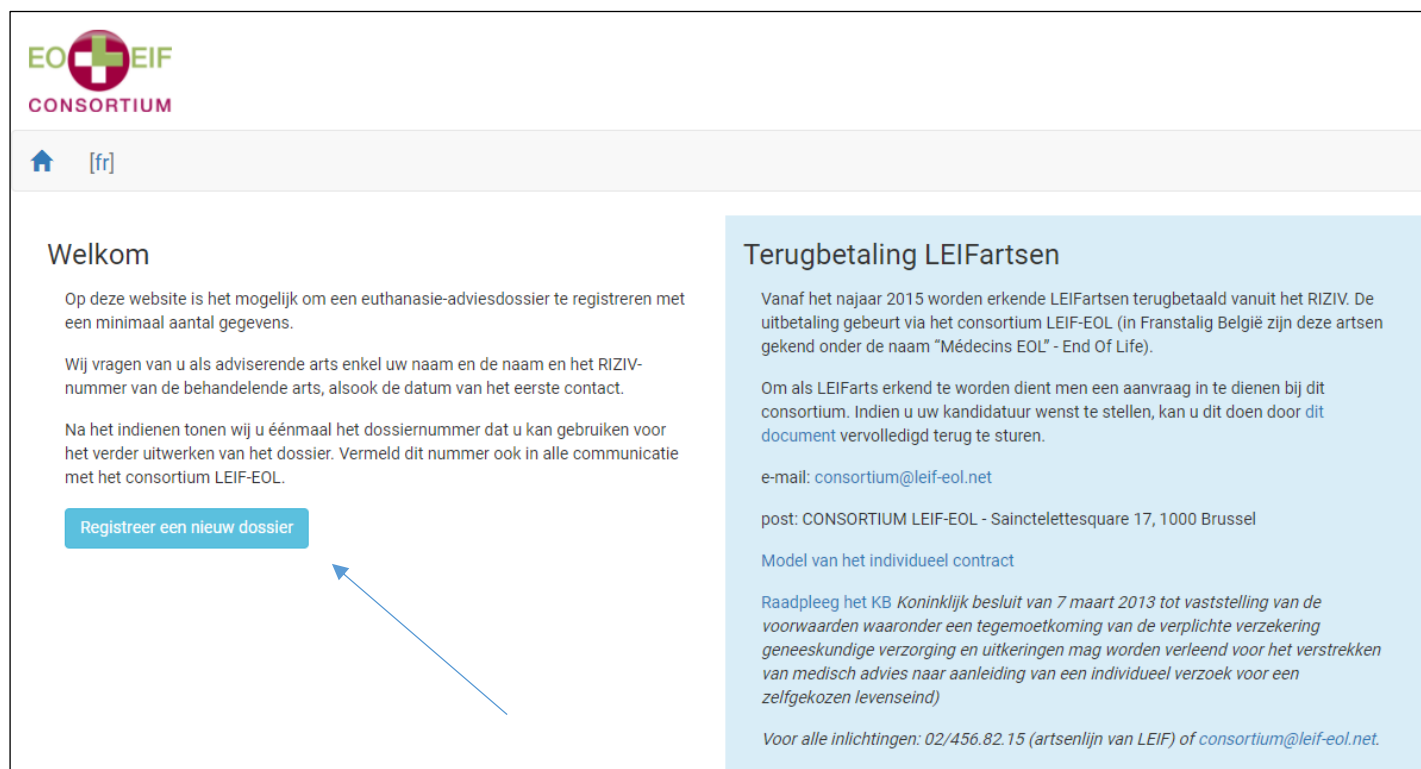
J. Coenegrachts
De Leidend ambtenaar,

Werkwijze geraadpleegde arts (cfr. KB 7 maart 2013)

U bent erkend als “geraadpleegde arts in het kader van de wet euthanasie”. Om aanspraak te kunnen maken op het honorarium vragen we u volgende procedure te volgen.

1. Nadat u een oproep van een collega (of via LEIF) hebt gekregen, surft u naar de volgende website:
www.leif-eol.net.

U krijgt het volgende beeld:

Welkom

Op deze website is het mogelijk om een euthanasie-adviesdossier te registreren met een minimaal aantal gegevens.

Wij vragen van u als adviserende arts enkel uw naam en de naam en het RIZIV-nummer van de behandelende arts, alsook de datum van het eerste contact.

Na het indienen tonen wij u éénmaal het dossiernummer dat u kan gebruiken voor het verder uitwerken van het dossier. Vermeld dit nummer ook in alle communicatie met het consortium LEIF-EOL.

[Registreer een nieuw dossier](#)

Terugbetaling LEIFartsen

Vanaf het najaar 2015 worden erkende LEIFartsen terugbetaald vanuit het RIZIV. De uitbetaling gebeurt via het consortium LEIF-EOL (in Franstalig België zijn deze artsen gekend onder de naam “Médecins EOL” - End Of Life).

Om als LEIFarts erkend te worden dient men een aanvraag in te dienen bij dit consortium. Indien u uw kandidatuur wenst te stellen, kan u dit doen door dit [document](#) vervolledigd terug te sturen.

e-mail: consortium@leif-eol.net

post: CONSORTIUM LEIF-EOL - Sainctelettesquare 17, 1000 Brussel

[Model van het individueel contract](#)

Raadpleeg het KB *Koninklijk besluit van 7 maart 2013 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder een tegemoetkoming van de verplichte verzekering geneeskundige verzorging en uitkeringen mag worden verleend voor het verstrekken van medisch advies naar aanleiding van een individueel verzoek voor een zelfgekozen levenseinde*

Voor alle inlichtingen: 02/456.82.15 (artsenlijn van LEIF) of consortium@leif-eol.net.

U drukt vervolgens op ‘registreer een nieuw dossier’ (zie pijl).

EO+EIF
CONSORTIUM

🏠 [fr]

Nieuw dossier aanmaken

Familienaam adviserend arts <input type="text" value="voorbeeld Janssens"/>	Familienaam behandelend arts <input type="text" value="voorbeeld Peeters"/>
Voornaam adviserend arts <input type="text" value="voorbeeld Jan"/>	Voornaam behandelend arts <input type="text" value="voorbeeld Peter"/>
Email adviserend arts (optioneel) <input type="text" value="voorbeeld jan@wereld.be (optioneel)"/>	Riziv behandelend arts <input type="text" value="voorbeeld 1-23456-78-910"/>
	Datum eerste contact <input type="text" value="formaat JJJJ-MM-DD"/>

Verklaring van de velden

🔔 Alle velden (behalve email) zijn verplicht. U springt naar het volgende veld met de tab toets.

🔔 Gebruik eventueel de terug-knop van de browser bij foutmeldingen na het indienen, het formulier is dan weer deels ingevuld.

Familienaam adviserend arts: uw familienaam als erkend arts die om advies gevraagd wordt.

Voornaam adviserend arts: uw voornaam als erkend arts die om advies gevraagd wordt.

Email adviserend arts: uw email, optioneel, niet verplicht veld.

Familienaam behandelend arts: de familienaam van de arts die om advies gevraagd heeft.

Voornaam behandelend arts: de voornaam van de arts die om advies gevraagd heeft.

Riziv behandelend arts: het riziv-nummer van de arts die om advies gevraagd heeft. Formaat is x-xxxx-xx-xxx, bijvoorbeeld 1-23456-78-910.

Datum eerste contact: de datum wanneer de behandelende arts u voor het eerst gecontacteerd heeft. Formaat is JJJJ-MM-DD, bijvoorbeeld 2017-07-11.

Hier vult u uw naam in, de naam van de behandelende arts en zijn/haar RIZIV-nummer, alsook de datum (jaar/maand/dag) waarop u om het advies werd verzocht. U drukt onderaan op 'maak dossier'. Er verschijnt nu een dossiernummer dat u noteert.

2. Nadat u het consult heeft verricht dat aanleiding gaf tot het advies, stuurt u dit advies waarop de gegevens van de patiënt geanonimiseerd worden. Dit advies dient als basis voor de uitbetaling van het honorarium.

Dit kan per e-mail: consortium@leif-eol.net, of via post: Consortium LEIF-EOL, Saintelettesquare 17, 1000 Brussel

Het ons toegestuurd advies dient volgende gegevens te vermelden:

- het dossiernummer dat u ontving;
- de naam van de behandelend arts;
- uw naam;
- de geboortedatum en het geslacht van de patiënt;
- de aard, etiologie en symptomen van de pathologie die aanleiding geeft tot de vraag naar advies;
- de datum waarop het consult plaatsvond dat gevolgd werd door het advies;
- uw besluit

Voor dit consult mag geen ereloon of andere vergoeding gevraagd worden.

DEEL 4: Financieel verslag

Van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 heeft het consortium LEIF-EOL 1.907 adviezen ontvangen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht van de financiën van 2015 tot 2021 voorgesteld:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Voorschot ontvangen van RIZIV (€)	66 566,67	150 039,00	151 281,00	207 516,00	207 697,00	213 750,00	216 000,00
Bijkomend ontvangen na verslag		41 844,21	50 427,00	43 578,00	69 231,00	61 079,00	
Totaal ontvangen (1)	66 566,67	191 883,21	201 708,00	251 094,00	207 697,00	274 847,00	216 000,00
Equivalent aantal adviezen	400	1 151	1 200	1 452	1 600	1 543	1 200
€ per dossier	166,71	166,71	168,09	172,93	173,08	178,13	180,00
honorarium artsen/dossier	156,29	156,29	157,58	162,12	162,26	166,99	168,75
werkingskost (6,25 %)/dossier	10,42	10,42	10,51	10,81	10,82	11,13	11,25
Aantal aanmeldingen	282	1 268	1 622	1 708	1 987	1 694	2 166
Aantal betaalde adviezen	228	1 151	1 436	1 449	1 787	1 543	1 907
Totale uitgave (2)	38 009,88	191 883,21	241 377,24	250 575,57	309 295,45	274 846,88	343 260,00
Verschil (1) - (2)	28 556,79	-	-39 669,24	518,43	-32 365,96	0,13	-127 260,00
Gecumuleerd verschil			-11 112,45	-10 594,02	-42 959,98	-42 959,86	-170 219,86